

Vraag:

Wat is het standpunt van het college over het voorstel de gemeentelijke financiën te onderwerpen aan een stresstest? Hiervoor kan de monitor van de VNG worden gebruikt. (VVD)

Reactie:

U vraagt aan het college de gemeentelijke financiën te onderwerpen aan een stresstest en refereert hierbij aan de houdbaarheidstest gemeentefinanciën van de VNG. Deze houdbaarheidstest meet de structurele ombuigingen op de exploitatierekening die bij een (gestandaardiseerd) slechtweerscenario minimaal nodig zijn voor houdbare gemeentefinanciën. Naast deze stresstest maakt de test een diagnose van de huidige financiële conditie van een gemeente. Daarvoor berekent de test de uitkomsten van negen financiële kengetallen. Deze negen kengetallen belichten de aandachtgebieden die de toekomstige begrotingsruimte van de Nederlandse gemeenten in sterke mate beïnvloeden. Met de totale set kengetallen en de bijbehorende signaalwaarden wordt de uitkomst van de financiële conditie index bepaald. Met deze index wordt een algeheel oordeel over de huidige financiële gezondheid van de gemeentefinanciën geveld. Als de financiële conditie goed is, kan een gemeente tegenslagen zonder onoverkomelijke problemen financieel opvangen.

Ten aanzien van deze methodiek zijn er een aantal kanttekeningen te plaatsen;

1. De hiervoor beschreven houdbaarheidstest wordt gebaseerd op de meest recente balanspositie van de gemeente en is daarmee een momentopname. Hiermee kan de uitkomst mogelijk een onjuist beeld weergeven van de werkelijke 'financiële houdbaarheid' van de gemeente. Door deze stresstest structureel te borgen kan dit wellicht worden ondervangen.
2. De houdbaarheidstest bestaat uit de stresstest en aanvullende financiële kengetallen. Deze financiële kengetallen maken reeds deel uit van de begroting en jaarrekening. De uitkomsten hiervan worden geanalyseerd en de uitkomsten hiervan worden beschreven in de P&C-documenten. Hiermee geven wij u inzicht in de financiële houdbaarheid van de gemeente.
3. In onze paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing lichten wij de uitkomsten van onze periodieke risicoanalyse toe zoals deze is beschreven in de Kadernota Risicomanagement 2022. De uitkomsten van deze analyse worden financieel vertaald en afgezet ten opzichte van de vrij beschikbare algemene reserve.
4. Gemeenten zijn onderling moeilijk vergelijkbaar. Iedere gemeente kent bijvoorbeeld haar eigen sociale en fysieke eigenschappen die vervolgens een andere impact hebben op het financieel perspectief. De houdbaarheidstest kent de mogelijkheid 'eigen' waardes toe te passen maar de systematiek blijft grotendeels generiek.
5. De houdbaarheidstest gaat uit van tegenvallers. Het ontbreekt hierbij aan de impact van mogelijke meevallers en richt zich met name op een worst-case scenario.

Conclusie:

Wellicht zou deze test een aanvulling kunnen zijn op hetgeen wij al in onze P&C-documenten hebben opgenomen. Onze inschatting is echter dat de test onvoldoende nieuwe inzichten biedt. De houdbaarheidstest gemeentefinanciën van de VNG is een hulpmiddel om op een vrij eenvoudige wijze de financiële positie van de gemeente te beoordelen. In de nuance die nodig is om aan de hand van het resultaat van deze test de juiste conclusie te trekken wordt niet voorzien. Daarbij geeft onze Kadernota Risicomanagement al de nodige handvatten voor het opvangen van potentiële tegenvallers. Dit neemt niet weg dat wij de houdbaarheid van onze financiële positie blijven monitoren en tevens open staan voor initiatieven die dit inzicht vergroten. Desgewenst gaan wij met de Raad / auditcommissie in gesprek om te verkennen of de behoefte aan rapportage in begroting en jaarrekening over dit onderwerp.